

HRVATSKA ENERGETSKA
REGULATORNA AGENCIJA

PROGRAM RADA I RAZVOJA HRVATSKE ENERGETSKE REGULATORNE AGENCIJE ZA 2016. GODINU

Zagreb, prosinac 2015.

SADRŽAJ

Misija.....	3
Vizija.....	3
Temeljni ciljevi regulacije energetskih djelatnosti.....	3
Bitne vrijednosti regulacije energetskih djelatnosti.....	5
Razvidnost regulatornog djelovanja	5
Rizici	6
1. Uvod	8
2. Regulacija energetskih djelatnosti	13
2.1. Poslovi vezani uz tržište električne energije	15
2.2. Poslovi vezani uz tržište plina	18
2.3. Poslovi vezani uz tržište nafte, naftnih derivata i biogoriva	21
2.4. Poslovi vezani uz tržište toplinske energije	22
2.5. Rad Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača	23
3. Donošenje podzakonskih propisa na temelju energetskih zakona.....	24
4. Suradnja HERA-e s drugim tijelima i udrugama.....	26
5. Zaštita krajnjih kupaca energije	28
6. Jačanje kapaciteta HERA-e.....	30
6.1. Ljudski resursi	30
6.2. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura	30
6.3. Prostor, imovina, financije	31

Misija

Misija Hrvatske energetske regulatorne agencije (u dalnjem tekstu: HERA) sadržana je u provedbi učinkovite regulacije energetskih djelatnosti na teritoriju Republike Hrvatske, izvršavanjem poslova propisanih hrvatskim energetskim zakonodavstvom koje je usklađeno s energetskim zakonodavstvom Europske unije.

HERA podupire ekonomski održivo, razvidno i učinkovito obavljanje energetskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj, u kontekstu temeljnih načela europske energetske politike, dugoročne sigurnosti opskrbe energijom te ostvarivanja dobrobiti za krajnje kupce putem troškovno utemeljenih i mehanizmom konkurentnog tržišta postignutih cijena energije, veće mogućnosti izbora i visoke kvalitete pruženih usluga.

HERA teži pravovremenoj i obostrano uvažavajućoj komunikaciji s energetskim subjektima, krajnjim kupcima, udrugama potrošača, zainteresiranom javnošću, interesnim skupinama, stručnim asocijacijama iz područja energetike, kao i s nadležnim tijelima Republike Hrvatske i Europske unije te međunarodnim asocijacijama energetskih regulatornih tijela.

HERA u svom djelovanju promiče načela nepristranosti, otvorenosti, stručne izvrsnosti, etičnosti i odgovornosti.

Podupirući provedbu temeljnih načela europske energetske politike, HERA doprinosi djelotvornom funkciranju unutarnjeg tržišta električne energije i plina u Europskoj uniji. Nadalje, HERA prati funkciranje tržišta električne energije i tržišta plina te izvješćuje Hrvatski sabor o zapažanjima koja su značajna za razvoj energetskog tržišta i javnih usluga u energetskom sektoru.

Vizija

HERA je neovisan, stručan i objektivan nacionalni regulator energetskih djelatnosti, poznat po razvidnosti, otvorenosti, visokoj učinkovitosti obavljanja regulatornih poslova i pravovremenom donošenju odluka iz domene svoje odgovornosti. Takva pozicija HERA-e doprinosi razvoju i održivosti energetskih sustava, s posljedicom:

- zaštite potrošača od rizika značajnijih poremećaja u opskrbi energijom,
- sprječavanja monopolističkog djelovanja,
- troškovno utemeljenih i mehanizmom konkurentnog tržišta postignutih cijena energije – čime se prevenira nastajanje fenomena energetskog siromaštva.

Temeljni ciljevi regulacije energetskih djelatnosti

Regulacija energetskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj utemeljena je 2001. godine donošenjem Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 68/01).

Prethodno navedenim Zakonom osnovano je Vijeće za regulaciju energetskih djelatnosti (pravni prednik HERA-e), kao neovisna pravna osoba sa sjedištem u Zagrebu. Vijeće za regulaciju energetskih djelatnosti osnovano je radi obavljanja poslova izdavanja dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti, poslova osiguravanja preglednog i nepristranog djelovanja tržišta energije, poslova osiguravanja preglednog i nepristranog obavljanja energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, obavljanja poslova u vezi s reguliranjem cijena energije koje se obračunavaju na podlozi tarifnih sustava te obavljanja i drugih poslova koji su mu stavljeni u djelokrug Zakonom o energiji i zakonima kojima se uređuje obavljanje energetskih djelatnosti na tržištu ili kao javnih usluga. Uz Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti, 2001. godine

donijeta su još četiri energetska zakona te je na taj način hrvatsko energetsko zakonodavstvo usklađeno s odredbama Prvog paketa energetskih propisa Europske unije.

Kao rezultat usklađivanja hrvatskog energetskog zakonodavstva s Drugim paketom energetskih propisa Europske unije, Republika Hrvatska je osnovala HERA-u, koja je univerzalni pravni sljednik Vijeća za regulaciju energetskih djelatnosti. HERA je započela s radom 2005. godine. Djelovanje HERA-e, kao samostalne, neovisne i neprofitne pravne osobe s javnim ovlastima za regulaciju energetskih djelatnosti, temelji se na odredbama Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 120/12) i drugih energetskih zakona.

Temeljem odredbi energetskog zakonodavstva Europske unije, Republika Hrvatska je bila obavezna uspostaviti nacionalno regulatorno tijelo s javnim ovlastima za regulaciju energetskih djelatnosti. Tijekom pristupnih pregovora za članstvo u Europskoj uniji, tj. *screening-a*, utvrđivane su postojeće razlike u poglavljima pregovora između zakonodavstva Republike Hrvatske i pravne stečevine Europske unije. Poglavlje 15. Energetika odnosilo se i na regulaciju energetskih djelatnosti te je u "*Screening list energetika*" pod "*Hrvatski pravni akti – usklađivanje*" naveden Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 177/04) te da je HERA osnovana temeljem članka 6. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti kao samostalna, neovisna i neprofitna javna ustanova radi uspostave i provođenja regulacije energetskih djelatnosti.

Kao rezultat usklađivanja hrvatskog energetskog zakonodavstva s Trećim paketom energetskih propisa Europske unije, HERA-i su u razdoblju 2012.-2015. dodijeljene nove značajne ovlasti i poslovi, sukladno regulatornim pravilima Europske unije.

Direktive iz važećeg Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije striktno propisuju nadležnosti nacionalnih regulatornih tijela (Directive 2009/72/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in electricity and repealing Directive 2003/54/EC, Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC).

Za sagledavanje politike Europske unije, glede nadležnosti i standardnih pravila djelovanja neovisnih nacionalnih energetskih regulatornih tijela u državama članicama, vrlo je bitan sljedeći EU dokument: "Commission staff working paper, Interpretative note on Directive 2009/72/EC concerning common rules for the internal market in electricity and Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas – The Regulatory Authorities".

Članak 5. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 120/12) određuje sljedeće temeljne ciljeve regulacije energetskih djelatnosti:

- osiguranje objektivnosti, transparentnosti i nepristranosti u obavljanju energetskih djelatnosti,
- brigu o provedbi načela reguliranog pristupa mreži/sustavu,
- donošenje metodologija za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki u tarifnim sustavima,
- uspostavljanje učinkovitog tržišta energije i tržišnog natjecanja,
- zaštitu kupaca energije i energetskih subjekata.

Za djelovanje HERA-e vrlo je bitna i sljedeća regulativa:

- Zakon o energiji ("Narodne novine", broj 120/12, 14/14 i 102/15),
- Zakon o tržištu električne energije ("Narodne novine", broj 22/13 i 102/15),
- Zakon o tržištu plina ("Narodne novine", broj 28/13 i 14/14),
- Zakon o tržištu toplinske energije ("Narodne novine", broj 80/13, 14/14 i 95/15),
- Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata ("Narodne novine", broj 19/14),

- Zakon o biogorivima za prijevoz ("Narodne novine", broj 65/09, 145/10, 26/11, 144/12 i 14/14),
- Zakon o energetskoj učinkovitosti ("Narodne novine", broj 127/14),
- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji ("Narodne novine", broj 100/15),
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 130/09).

Nadalje, za djelovanje HERA-e bitni su energetski propisi EU, a posebno direktive i uredbe iz važećeg Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije. Sadržaj predmetnih direktiva prenesen je u hrvatsko energetsko zakonodavstvo, a uredbe se izravno primjenjuju u državama članicama EU.

Bitne vrijednosti regulacije energetskih djelatnosti

Bitne vrijednosti regulacije energetskih djelatnosti koje provodi HERA su:

- neovisnost,
- nepristrandost i objektivnost,
- razvidnost regulatornog djelovanja,
- pravovremenost pri donošenju odluka,
- otvorenost prema svim stranama u postupcima,
- stručnost i specijaliziranost radnika HERA-e,
- izvrsnost u obavljanju regulatornih poslova temeljem primjene najbolje regulatorne prakse.

Utvrđivanjem i implementacijom jasne politike sprječavanja sukoba interesa doprinosi se realizaciji bitnih vrijednosti regulacije energetskih djelatnosti.

Razvidnost regulatornog djelovanja

U cilju razvidnosti pokazatelja učinka provedbe temeljnih ciljeva regulacije energetskih djelatnosti, kao i pokazatelja poslovanja, HERA:

- donosi te u "Narodnim novinama" objavljuje metodologije tarifnih sustava za električnu energiju, prirodni plin i toplinsku energiju,
- donosi te u "Narodnim novinama" objavljuje iznose tarifnih stavki za električnu energiju, prirodni plin i toplinsku energiju,
- donosi te u "Narodnim novinama" objavljuje opće uvjete opskrbe energijom, mrežna pravila i cjenik nestandardnih usluga,
- obavještava zainteresiranu javnost o javnim raspravama vezano uz donošenje propisa iz domene energetskog zakonodavstva, a koji su određeni godišnjim Programom rada i razvoja HERA-e,
- vodi i putem svojih internetskih stranica javno predočava Zbirni pregled Registra dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti,
- vodi i putem svojih internetskih stranica javno predočava Registar kupaca toplinske energije,
- putem svojih internetskih stranica javno predočava aplikaciju iPLIN - Informator za kupce plina iz kategorije kućanstvo koji koriste opskrbu u obvezi javne usluge (koji u naravi predstavlja kalkulator za izračun cijene plina),
- putem svojih internetskih stranica javno predočava Tarifni kalkulator za električnu energiju,
- putem svojih internetskih stranica javno predočava Godišnja izvješća podnesena Hrvatskom saboru koja sadrže informacije o poduzetim aktivnostima i postignutim rezultatima vezano za djelokrug poslova

HERA-e, rezultate praćenja izvršenja obveza energetskih subjekata prema Zakonu o regulaciji energetskih djelatnosti, Zakonu o energiji i drugim zakonima kojima se uređuju pojedina tržišta energije, analizu stanja energetskog sektora s pregledom razvoja energetskog tržišta i javnih usluga u energetskom sektoru Republike Hrvatske i Izvješće o ostvarenju proračuna HERA,

- putem svojih internetskih stranica javno predočava dokumente HERA-e (tarifne sustave, mišljenja, odluke, rješenja i zapisnike sa sjednica Upravnog vijeća HERA-e),
- putem svojih internetskih stranica javno predočava podatke o glavnoj transportnoj infrastrukturi koju treba izgraditi ili proširiti u regulatornom razdoblju, s desetogodišnjom projekcijom razvoja transportnog sustava, a na temelju odobrenog Desetogodišnjeg plana razvoja plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske,
- putem svojih internetskih stranica javno predočava podatke o javnoj nabavi (sprječavanje sukoba interesa, pregled ugovora o javnoj nabavi, Registr ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, Plan nabave i postupke nabave),
- putem svojih internetskih stranica javno predočava proračun HERA-e za tekuću godinu,
- putem svojih internetskih stranica javno predočava Program rada i razvoja HERA-e za tekuću godinu,
- priprema i putem svojih internetskih stranica javno predočava odgovore na česta pitanja za kupce toplinske energije.

Sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", broj 25/13 i 85/15), HERA omogućava pristup informacijama koje posjeduje, kojima raspolaže ili koje nadzire:

- putem svojih internetskih stranica,
- pisanim putem, podnošenjem zahtjeva za pristup informacijama (na adresu elektroničke pošte, poštom upućenom na adresu sjedišta HERA-e ili telefaksom),
- usmenim putem, podnošenjem zahtjeva za pristup informacijama (telefonom ili osobno na zapisnik, službeniku za informiranje).

Za pristup informacijama koriste se Obrazac zahtjeva za pristup informacijama, Obrazac zahtjeva za dopunu ili ispravak informacije i Obrazac zahtjeva za ponovnu uporabu informacija.

Rizici

Dosadašnji razvoj sustava regulacije energetskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj ukazuje na rizik kontinuiranog povećanja opsega poslova HERA-e neovisno o njezinim stvarnim resursima. Postoji i rizik podređivanja HERA-e pravilima sustava državne uprave, budući da strukture izvan resornog ministarstva nisu dovoljno upućene u pravila djelovanja, ulogu i opseg neovisnosti nacionalnih energetskih regulatornog tijela koja djeluju u državama članicama Europske unije.

Sukladno energetskoj regulativi Europske unije, HERA kao regulatorno tijelo nadležno za regulaciju energetskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj mora imati adekvatne resurse za izvršavanje svojih zadaća. Nacionalno regulatorno tijelo je neovisno u izvršavanju svoje finansijske i kadrovske funkcije. S obzirom na veliki obujam poslova koji su HERA-i dodijeljeni posljednjih godina, javlja se rizik djelovanja HERA-e s razinom resursa znatno ispod one koju treba uspostaviti u cilju realizacije ciljeva regulacije energetskih djelatnosti, na učinkovit, razvidan i dugoročno održiv način.

Zbog velikog povećanja obujma regulatornih poslova propisanih energetskim zakonima, HERA treba zaposliti nove visokostručne radnike, s prethodnim radnim iskustvom iz područja energetike i srodnih područja. Za provedbu regulatornih poslova nužna su specijalistička regulatorna znanja koja se ne stječu redovitim školovanjem na sveučilištima već usavršavanjem po međunarodnim edukacijskim regulatornim programima.

Rizike u razvoju hrvatske regulacije energetskih djelatnosti predstavljaju i:

- proces integriranja nacionalnih tržišta električne energije i prirodnog plina u jedinstveno unutrašnje tržište Europske unije,
- stvaranje preduvjeta za dugoročno održivi energetski razvoj (s odgovarajućim utjecajem obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti),
- aktiviranje kupaca energije kao odgovornih čimbenika tržišta energije.

1. UVOD

Sukladno članku 27. stavku 4. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 120/12) Upravno vijeće donosi programe rada i razvoja HERA-e te nadzire njihovo izvršavanje.

HERA je samostalna, neovisna i neprofitna pravna osoba s javnim ovlastima za regulaciju energetskih djelatnosti. HERA je osnovana Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti, a osnivač HERA-e je Republika Hrvatska. Osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske. HERA za svoj rad odgovara Hrvatskome saboru kojemu je dužna jedanput godišnje podnijeti izvješće o svom radu, a osobito o:

- rezultatima praćenja izvršenja obveza energetskih subjekata iz energetskih zakona,
- ostvarenju proračuna HERA-e za prethodnu godinu,
- analizi energetskog sektora,
- zapažanjima koja su značajna za razvoj energetskog tržišta i javnih usluga u energetskom sektoru,
- provođenju pravno obvezujućih odluka Agencije za suradnju energetskih regulatora (Agency for the Cooperation of Energy Regulators) (u dalnjem tekstu: ACER) i Europske komisije.

Stručnost, autoritet i neovisnost HERA-e u radu i odlučivanju bitne su prepostavke pravilnog funkcioniranja regulacije energetskih djelatnosti u Republici Hrvatskoj. Učinkovita regulacija korektiv je prirodnih monopola, faktor stabilnosti i predvidivosti poslovanja reguliranih subjekata i investitora u energetici. U tom kontekstu, nakon što je Republika Hrvatska pristupila Europskoj uniji, horizont djelovanja i obveza HERA-e proširen su na jedinstveno europsko tržište energije.

HERA-a je u svome radu usmjerena na regulaciju koja se provodi u dijelu koji se odnosi na regulirane energetske djelatnosti i u dijelu koji se odnosi na tržišne energetske djelatnosti. U reguliranju energetskih djelatnosti, a naročito energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, HERA potiče načela objektivnosti, razvidnosti i nepristranosti.

Regulacijom energetskih djelatnosti promiče se:

- učinkovito i racionalno korištenje energije,
- poduzetništvo u području energetike,
- investiranje u energetski sektor,
- zaštita okoliša.

HERA će u 2016. posebnu pozornost posvetiti daljnjoj provedbi energetskih zakona koji su doneseni u razdoblju 2012.-2015., a kojima je Republika Hrvatska uskladila svoje zakonodavstvo s Trećim paketom energetskih propisa Europske unije. To je od velikog značaja budući da je Republika Hrvatska od 1. srpnja 2013. članica Europske unije te su intenzivirani procesi integriranja hrvatskih tržišta električne energije i plina u interna tržišta električne energije i plina Europske unije. Novi energetski zakoni odredili su zadaće HERA-e u kontekstu osiguravanja razvoja i nadzora funkcioniranja liberaliziranog tržišta energije.

HERA će tijekom 2016. biti usmjerena na provedbu ekonomске regulacije u cilju osiguravanja uspješnog poslovanja reguliranih energetskih subjekata te na praćenje njihovog poslovanja. Nadalje, HERA će nastaviti s aktivnostima razvijanja novog regulatornog okruženja hrvatskog energetskog sektora, odnosno s pripremom i usvajanjem niza podzakonskih propisa za čije je donošenje ovlaštena energetskim zakonima, a koji su nužni za stvaranje uvjeta otvorenih tržišta električne energije i prirodnog plina sukladno odredbama Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije i s njim uskladenim hrvatskim energetskim zakonima.

HERA će u 2016. intenzivirati organiziranu komunikaciju sa stručnom i zainteresiranim javnošću, kao i komunikaciju s kupcima energije na liberaliziranim tržištima električne energije i prirodnog plina te na

tržištu toplinske energije. Posebna će pažnja u tom kontekstu biti posvećena informiranju i zaštiti kupaca u kategoriji kućanstva. U tom će cilju HERA osigurati stalnu komunikaciju s kupcima te implementirati platformu za usporedbu cijena tržišnih ponuditelja opskrbe energijom kućanstava.

HERA će u svom radu poticati:

- uspostavljanje učinkovitog tržišta električne energije i plina te tržišno natjecanje,
- sigurnost opskrbe energijom,
- primjenu mjera energetske učinkovitosti,
- što veći udio obnovljivih izvora energije,
- objektivnost, razvidnost i nepristranost u obavljanju energetskih djelatnosti,
- provedbu načela reguliranog pristupa mreži/sustavu,
- aktivnosti za zaštitu energetskih subjekata,
- aktivnosti za zaštitu kupaca energije.

HERA će u 2016. obavljati sljedeće temeljne poslove:

- izdavati, produžavati i prenositi dozvole za obavljanje energetskih djelatnosti,
- nadzirati obavljanje energetskih djelatnosti,
- nadzirati provedbu odredbi o razdvajajućim djelatnostima,
- nadzirati odvojenost vođenja poslovnih knjiga,
- nadzirati poštivanje zabrane subvencija između energetskih djelatnosti,
- nadzirati rad operatora tržišta energije glede poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti,
- davati suglasnosti na opće akte organiziranja tržišta električne energije i opće akte organiziranja tržišta plina odnosno na eventualne izmjene i dopune navedenih općih akata,
- izdavati prethodna rješenja i rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača energije,
- donositi metodologije tarifnih sustava odnosno eventualne izmjene i dopune metodologija tarifnih sustava,
- donositi ili odobravati cijene, iznose tarifnih stavki i naknada u skladu s metodologijama, odnosno tarifnim sustavima,
- odobravati planove investicija, razvoja i izgradnje sustava,
- nadzirati usklađenosti planova investicija, razvoja i izgradnje operatora prijenosnog sustava i operatora transportnog sustava s razvojnim planovima Europske mreže operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (European Network of Transmission System Operators for Electricity) (u dalnjem tekstu: ENTSO-E) i Europske mreže operatora transportnih sustava za prirodni plin (European Network of Transmission System Operators for Gas) (u dalnjem tekstu: ENTSO-G),
- nadzirati operatora prijenosnog, transportnog i distribucijskog sustava, odnosno vlasnika sustava, drugog energetskog subjekta ili korisnika sustava u pridržavanju obveza propisanih Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti, Uredbom (EZ) br. 714/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mreži za prekograničnu razmjenu električne energije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1228/2003 (Tekst značajan za EGP) (SL L 211, 14.8.2009.) (u dalnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 714/2009) i Uredbom (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uvjetima za pristup mrežama za transport prirodnog plina i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1775/2005 (Tekst značajan za EGP) (SL L 211, 14.8.2009.),
- surađivati s regulatornim tijelima država članica Europske unije i susjednih država te ACER-om u pogledu prekograničnih pitanja,

- surađivati s regulatornim i drugim tijelima u okviru Energetske zajednice u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Ugovora o Energetskoj zajednici,
- provoditi pravno obvezujuće odluke ACER-a i Europske komisije,
- podnijeti izvješće Hrvatskome saboru za 2015. godinu,
- donijeti opće akte odnosno eventualne izmjene i dopune općih akata za čije je donošenje obvezana energetskim zakonima (uvjeta kvalitete opskrbe energijom, općih uvjeta opskrbe energijom, metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na mrežu/sustav novih i za povećanje priključne snage/kapaciteta energetskih subjekata i krajnjih kupaca),
- provesti analizu troška i dobiti, pribaviti mišljenja predstavnika tijela za zaštitu potrošača za uvođenje naprednih mjernih uređaja za krajnje kupce,
- nadzirati kvalitetu opskrbe energijom,
- nadzirati razvidnost funkcioniranja tržišta energije,
- nadzirati stupanj otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu energije i u opskrbi kupaca,
- nadzirati ograničavajuće ugovore, a posebno ugovore kojima se ograničava broj opskrbljivača,
- nadzirati slobodu ugovaranja u pogledu ugovora o opskrbi s mogućnošću prekida, te dugoročnih ugovora, pod uvjetom da su u skladu s pravom i politikom Europske unije,
- nadzirati vrijeme koje operatori prijenosnih, odnosno transportnih i distribucijskih sustava trebaju za izvođenje priključaka i popravaka,
- pružati pomoć, zajedno s drugim mjerodavnim tijelima u osiguranju primjene učinkovitih i propisanih mjera za zaštitu kupaca energije,
- objaviti preporuke vezane za cijene opskrbe energijom koja se obavlja kao javna usluga,
- osigurati kupcima pravo na pristup podacima o vlastitoj potrošnji energije,
- nadzirati povjerljivost podataka kupaca o potrošnji energije,
- pratiti ulaganja u proizvodne elektroenergetske objekte s obzirom na sigurnost opskrbe,
- certificirati operatora prijenosnog sustava i operatora transportnog sustava,
- nadzirati primjene propisanih kriterija za utvrđivanje pristupa sustavu skladišta plina,
- pratiti provedbu mjera koje propisuje Vlada Republike Hrvatske za slučaj kriznih situacija,
- poticati usklađenja razmjene podataka u najvažnijim tržišnim procesima na regionalnoj razini,
- donositi metodologije za priključenje i pristup sustavima te utvrditi rokove i uvjete za priključenje i pristup sustavima,
- nadzirati objektivne, razvidne i nepristrane uvjete pristupa sustavu,
- donositi ili dati suglasnost na metodologije za uravnoteženje sustava i eventualne izmjene i dopune tih metodologija te dati mišljenja i suglasnost na opće akte vezane za pružanje pomoćnih usluga i uravnoteženje sustava i eventualne izmjene i dopune tih općih akata,
- dati suglasnost na opće akte vezane za prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima, odnosno spojnim plinovodima te predložiti pokretanje postupka za izmjenu tih pravila,
- nadzirati prekogranično trgovanje, upravljanje zagušenjima i dodjelu kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima, odnosno spojnim plinovodima,
- donositi opće akte za koje je HERA ovlaštena energetskim zakonima,
- davati vjerodostojno tumačenje općih akata koje donosi HERA,
- davati mišljenja na prijedloge propisa za koje je HERA ovlaštena energetskim zakonima,

- javno objavljivati metodologije, odnosno tarifne sustave,
- operatora prijenosnog sustava ustrojenog kao neovisni operator prijenosa (ITO):
 - nadzirati radi otklanjanja mogućnosti diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog subjekta;
 - nadzirati komunikacije između ITO-a i vertikalno integriranog subjekta kako bi se osiguralo da ITO djeluje u skladu sa svojim obvezama;
 - djelovati u svojstvu tijela za rješavanje sporova između vertikalno integriranog subjekta i ITO-a u pogledu prigovora upućenih u skladu s člankom 20. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti;
 - nadzirati komercijalne i finansijske odnose uključujući i pozajmice između vertikalno integriranog subjekta i ITO-a;
 - odobravati sve komercijalne i finansijske ugovore između vertikalno integriranog subjekta i ITO-a te provjeravati jesu li isti sklopljeni u skladu s tržišnim uvjetima;
 - pratiti pojavu diskriminirajućeg ponašanja i po obavijesti osobe nadležne za nadzor provedbe programa usklađenosti operatera zahtijevati očitovanje vertikalno integriranog subjekta koje treba uključivati dokaze da nije došlo do diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog subjekta;
 - provoditi najavljene i nenajavljene istrage i nadzor na lokacijama vertikalno integriranog subjekta i ITO-a;
 - dodijeliti sve ili pojedine zadatke operatora prijenosnog sustava neovisnom operatoru sustava ISO određenom u skladu sa zakonom koji uređuje tržište električne energije ako operator prijenosnog sustava neprestano krši svoje obveze, osobito ako dođe do ponovnog diskriminirajućeg ponašanja u korist vertikalno integriranog subjekta,
- nadzirati vlasnički razdvojenog operatora transportnog sustava, sukladno odredbama Zakona o tržištu plina,
- donositi obvezujuće odluke energetskim subjektima, iz svoje nadležnosti, u skladu s odredbama energetskih zakona,
- nadzirati funkcioniranje tržišta energije te donositi odluke, kao i određivati potrebne i primjerene mjere za promicanje učinkovitog tržišnog natjecanja i osiguranje pravilnog funkcioniranja tržišta,
- omogućiti registraciju sudionika na tržištu te u suradnji s regulatornim tijelima država članica Europske unije, susjednih država i ACER-om sudjelovati u nadzoru veleprodajnih tržišta električne energije i plina, u skladu s obvezom provedbe REMIT-a (Regulation (EU) No 1227/2011 on wholesale energy market integrity and transparency),
- zahtijevati od energetskih subjekata podatke, posebice one potrebne za ispunjenje njihovih obveza po pitanju obavljanja energetskih djelatnosti, uključujući i obrazloženja odbijanja zahtjeva za pristup mreži, te druge podatke o mjerama potrebnim za pojačanje mreže,
- utvrđivati činjenice i davati odgovarajuće upute pri rješavanju sporova u povodu prigovora na rad operatora sustava, podnesenih sukladno članku 20. stavku 1. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti, kao i prigovore na prijedloge metodologija sukladno članku 20. stavku 3. Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti,
- javno objavljivati podatke o transakcijama vezanim za ugovore između tržišnih sudionika na tržištu električne energije i prirodnog plina, te između tržišnih sudionika i operatora sustava, uz poštivanje povjerljivosti komercijalno osjetljivih podataka i identiteta pojedinih tržišnih sudionika,
- pokretati prekršajni postupak zbog neispunjavanja obveza propisanih Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti ili drugih pravno obvezujućih odluka HERA-e ili ACER-a.

HERA je započela aktivnosti na implementaciji novih složenih propisa Europske unije kojima je cilj konačna uspostava djelatnog unutrašnjeg tržišta energije i njegovog efikasnog nadzora. U narednom razdoblju izazov za resurse HERA-e predstavljat će implementacija:

- Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o cjelevitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Regulation on wholesale energy market integrity and transparency – REMIT). Ova Uredba, kojom se sprječava trgovanje na temelju povlaštenih informacija i manipulacija tržištem, provodi se u suradnji s ACER-om. HERA je na razini Europske unije ostvarila aktivnu suradnju s ACER-om te s regulatornim tijelima Slovenije, Mađarske i Austrije u sklopu priprema za nadzor veleprodajnog tržišta na regionalnoj razini. Regulatorna suradnja smatra se ključnim elementom REMIT-a. Stoga će ACER nastaviti suradnju s nacionalnim energetskim regulatornim tijelima s nadležnostima za provedbu monitoringa na nacionalnoj razini.
- Obvezujućih operativnih mrežnih kodeksa (*Network Codes*) koji na jedinstveni način reguliraju funkcioniranje unutrašnjih tržišta električne energije i prirodnog plina.
- Novog pristupa integraciji obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije.
- Praćenja trendova od utjecaja na energetski sektor u sljedećih desetak godina te izazova glede regulatornih implikacija (The Conclusions Paper ‘Energy Regulation: A Bridge to 2025’).

Na razini Europske unije mogu se javiti izazovi u vezi promjenljive uloge operatora distribucijskih sustava, promjena stanja u proizvodnji električne energije, jačanja uloge i zaštite potrošača te maloprodajnog tržišta. Neadekvatni regulatorni odgovori na predstojeće izazove mogu rezultirati neučinkovitim energetskim sektorom pa čak ugroziti i sigurnost djelovanja energetskih sustava.

U cilju što učinkovitijeg djelovanja HERA-e, a polazeći od značajnog povećanja njezinih nadležnosti i slijedno tome nužnog povećanja broja radnika, potreban je daljnji organizacijski razvoj HERA-e, kao i implementacija sustava za upravljanje dokumentima i poslovnim procesima (DMS).

Temeljne odrednice Programa rada i razvoja HERA-e za 2016. obrađene su u nastavku kako slijedi:

- regulacija energetskih djelatnosti,
- donošenje podzakonskih propisa na temelju energetskih zakona,
- suradnja HERA-e s drugim tijelima i udrugama,
- zaštita krajnjih kupaca energije,
- jačanje kapaciteta HERA-e.

2. REGULACIJA ENERGETSKIH DJELATNOSTI

Sukladno odredbama Zakona o energiji i Zakona o regulaciji energetskih djelatnosti, jedan od osnovnih poslova HERA-e je izdavanje, produženje i prijenos dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti. Zakonom o energiji ("Narodne novine", broj 120/12, 14/14 i 102/15) izmijenjene su odredbe vezane za obavljanje energetskih djelatnosti te odredbe vezane uz sadržaj pravilnika kojim se propisuju uvjeti za obavljanje energetskih djelatnosti, razdoblje za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti, kao i oblik, sadržaj i način vođenja registra izdanih i oduzetih dozvola. Navedena materija uređena je važećim Pravilnikom o dozvolama za obavljanje energetskih djelatnosti i vođenju registra izdanih i oduzetih dozvola za obavljanje energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 88/15 i 114/15).

Nadalje, bitan preduvjet za regulaciju energetskih djelatnost i ispravnu primjenu tarifnih metodologija predstavljaju odredbe o pravnom i računovodstvenom razdvajaju energetskih djelatnosti. Zakonom o energiji HERA-i je propisana obveza utvrđivanja načina i postupka vođenja razdvojenog računovodstva te je HERA 15. srpnja 2014. donijela novu Odluku o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata ("Narodne novine", broj 86/14), kojom je prestala važiti prethodna Odluka o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata ("Narodne novine", broj 103/13). Na temelju predmetne Odluke u 2016. će se pratiti poslovni događaji energetskih subjekata te način i postupak vođenja razdvojenog računovodstva, razdvojenog praćenja poslovnih događaja, pravila za posebno i odvojeno vođenje poslovnih knjiga, razdvajanje računa imovine, obveza, prihoda i rashoda te forma, sadržaj i dostava finansijskih izvještaja energetskih subjekata za potrebe regulacije energetskih djelatnosti.

U prethodnom energetskom zakonskom okviru uloga HERA-e bila je prvenstveno savjetodavna te je davala mišljenje Ministarstvu gospodarstva (za energetske djelatnosti iz područja toplinske energije jedinicama lokalne samouprave) na prijedlog za promjenu visine tarifnih stavki, dok je Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva gospodarstva donosila visine tarifnih stavki (za energetske djelatnosti iz područja toplinske energije jedinice lokalne samouprave). Novim zakonskim paketom, usklađenim s odredbama Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije, propisano je da HERA donosi odluke o iznosima tarifnih stavki, i to po zahtjevu energetskog subjekta ili samostalno. Novim Zakonom o energiji i Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti bitno se mijenja uloga HERA-e u pogledu određivanja cijena, odnosno iznosa tarifnih stavki, za regulirane energetske djelatnosti. U tom će smislu HERA provoditi postupke vezane za donošenje i javnu objavu odluka o iznosima tarifnih stavki.

Zakonom o energetskoj učinkovitosti ("Narodne novine", broj 127/14), koji je stupio na snagu 6. studenoga 2014., propisane su značajne dodatne obveze HERA-e. Stoga će HERA provoditi nadzor nad obvezama opskrbljivača energije u svezi s dostavom informacija o obračunu električne energije, toplinske energije, odnosno plina te prethodnoj potrošnji krajnjeg kupca energije. HERA će provoditi nadzor nad obvezama distributera energije da osiguraju da, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, finansijski opravdano i razmjerno s obzirom na potencijalne uštede energije, krajnjim kupcima energije i tople vode u kućanstvima budu pribavljena pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja točno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca, kao i da se pojedinačna brojila osiguraju po konkurentnim cijenama prilikom zamjene postojećeg brojila i postavljanja novog priključka u novoj zgradi ili ako je zgrada podvrgnuta rekonstrukciji. HERA će pri provedbi regulatornih zadataka sukladno odredbama zakona kojim se uređuje tržiste električne energije i tržiste plina, voditi računa o energetskoj učinkovitosti u vezi sa svojim odlukama o radu infrastrukture za plin i električnu energiju. Pri donošenju tarifnih metodologija za energetske djelatnosti distribucije i prijenosa, odnosno transporta energije (mrežne tarife) i propisa sukladno zakonu kojim se uređuje tržiste električne energije, HERA će uzeti u obzir troškove i koristi svake mjere, poticaje za mrežne operatore da korisnicima mreže stave na raspolaganje usluge sustava i time im omoguće provedbu mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti u kontekstu daljnog uvođenja pametnih mreža. HERA će u području električne energije osiguravati usklađenost propisa o mreži i mrežnih tarifa s kriterijima iz članka 16. stavka 3. Zakona o energetskoj učinkovitosti, ali i uzimajući u obzir smjernice i kodekse utvrđene na temelju Uredbe (EZ) br. 714/2009. HERA će osiguravati provedbu procjene potencijala za povećanje energetske učinkovitosti infrastrukture za plin i električnu energiju, posebno u vezi s prijenosom, odnosno transportom, distribucijom, upravljanjem opterećenjem, interoperabilnošću te priključivanjem na postrojenja za proizvodnju energije, uključujući mogućnosti pristupa za mikrogeneratori energije, te

utvrditi konkretnе mjere i ulaganja za uvođenje troškovno učinkovitih poboljšanja energetske učinkovitosti u mrežnu infrastrukturu, uključujući rokove njihova uvođenja. HERA će osigurati ukidanje onih poticaja u mrežnim tarifama koji su štetni za cijelokupnu učinkovitost, uključujući energetsku učinkovitost, proizvodnje, prijenosa/transporta i distribucije energije te opskrbe njome ili onih koji mogu onemogućiti sudjelovanje u odgovoru na potražnju na tržištima uravnoteženja ili prilikom nabave pomoćnih usluga. HERA će osigurati da se mrežnim operatorima pružaju poticajima za poboljšanje učinkovitosti u planiranju i radu infrastrukture, te da tarife dobavljačima omogućuju poboljšanje sudjelovanja potrošača u učinkovitosti sustava, uključujući odgovor na potražnju, ovisno o okolnostima. HERA će poticati izvore na strani potražnje, kao što je odgovor na potražnju, na način da osim u nabavi sudjeluju i na veleprodajnim i maloprodajnim tržištima.

Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti bitno je ojačana uloga HERA-e glede nadzora tržišta električne energije i plina. HERA će provoditi nadzor primjene metodologija i propisanih naknada, poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u radu operatora tržišta energije, nadzor razvidnosti funkciranja tržišta električne energije i tržišta plina, nadzor stupnja otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu električne energije i tržištu plina, te u opskrbi kupaca energije, nadzor ograničavajućih ugovora, a posebno ugovora kojima se ograničava broj opskrbljivača.

HERA će se u 2016. naročito usredotočiti na:

- vođenje postupaka izdavanja, produženja, prijenosa i prestanka važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti,
- nadzor provođenja odredbi o razdvajanju,
- nadzor nad provedbom Odluke o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata,
- provođenje postupaka za donošenje i javnu objavu odluka o iznosima tarifnih stavki,
- nadzor primjene metodologija i propisanih naknada, poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristranosti u radu operatora tržišta energije, nadzor razvidnosti funkciranja tržišta električne energije i tržišta plina, nadzor stupnja otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu električne energije i tržištu plina, te u opskrbi kupaca energije, nadzor ograničavajućih ugovora, a posebno ugovora kojima se ograničava broj opskrbljivača.

Pregled provođenja aktivnosti

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Vođenje postupaka izdavanja, produženja, prijenosa i prestanka važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti	Osiguravanje zakonodavne utemeljenosti obavljanja energetskih djelatnosti	Q1-Q4/2016.
2.	Nadzor provođenja odredbi o razdvajanju	Razvidno poslovanje energetskih subjekata u cilju sprečavanja unakrsnog subvencioniranja između energetskih djelatnosti te energetskih i drugih djelatnosti	Q1-Q4/2016.
3.	Nadzor nad provedbom Odluke o načinu i postupku vođenja razdvojenog računovodstva energetskih subjekata	Razvidan i jedinstven postupak vođenja razdvojenog računovodstva	Q1-Q4/2016.

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
4.	Provodenje postupaka za donošenje i javnu objavu odluka o iznosima tarifnih stavki	Razvidnost postupanja sudionika u postupku donošenja odluka o iznosima tarifnih stavki i zaštita kupaca	Q1-Q4/2016.
5.	Nadzor primjene metodologija i propisanih naknada, poštivanja načela razvidnosti, objektivnosti i nepristrandosti u radu operatora tržišta energije, nadzor razvidnosti funkciranja tržišta električne energije i plina, nadzor stupnja otvorenosti, natjecanja i zlouporaba na tržištu električne energije i tržištu plina, te u opskrbi kupaca energije, nadzor ograničavajućih ugovora, a posebno ugovora kojima se ograničava broj opskrbljivača	Razvidna i učinkovita organizacija i funkciranje tržišta električne energije i tržišta plina te pravilno i razvidno postupanje operatora tržišta energije i sudionika na tržištu električne energije i tržištu plina	Q1-Q4/2016.

2.1. Poslovi vezani uz tržište električne energije

U sektoru električne energije u Republici Hrvatskoj uspostavljen je i provodi se zakonodavni, odnosno pravni i regulatorni okvir za organizaciju energetskih djelatnosti i za poslovanje energetskih subjekta kako ih određuju zakoni i drugi propisi.

HERA regulira djelatnosti prijenosa električne energije, distribucije električne energije i zajamčene opskrbe električnom energijom, donosi i daje suglasnosti na podzakonske propise te nadzire tržište električne energije.

U svezi sektora električne energije, odnosno uvjeta i načina obavljanja elektroenergetskih djelatnosti, HERA će u 2016.:

- pratiti i nadzirati funkciranje tržišta električne energije,
- dati suglasnost/odobrenje na desetogodišnje planove razvoja prijenosne i distribucijske mreže te nadzirati njihovo izvršenje,
- provjeriti usklađenost desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja prijenosne mreže Europske unije prema Uredbi (EZ) 714/2009,
- donijeti i javno objaviti iznose tarifnih stavki za prijenos i distribuciju električne energije te za zajamčenu opskrbu električnom energijom,
- donijeti metodologiju za utvrđivanje naknade za priključenje na prijenosnu i distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage,
- donijeti odluku o visini naknade za priključenje na prijenosnu i distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage,
- donijeti uvjete kvalitete opskrbe električnom energijom,
- donijeti metodologiju za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja,

- pratiti i nadzirati uravnoteženje elektroenergetskog sustava i primjenu nadomjesnih krivulja opterećenja,
- provesti istraživanje funkcioniranja tržišta električne energije,
- pratiti i nadzirati određivanje i dodjelu prekograničnih kapaciteta elektroenergetskih vodova i upravljanje zagušenjima,
- certificirati operatora prijenosnog sustava,
- dati suglasnosti operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnje planove nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj odnosno distribucijskoj mreži,
- dati suglasnosti operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnja izvješća o praćenju sigurnosti opskrbe,
- izdavati prethodna rješenja i rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije,
- ažurirati metodologiju za utvrđivanje podrijetla električne energije,
- davati razne suglasnosti i mišljenja sukladno energetskim zakonima.

Pregled provođenja aktivnosti

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Praćenje i nadziranje funkcioniranja tržišta električne energije	Razvidno i učinkovito funkcioniranje tržišta električne energije	Q1-Q4/2016.
2.	Davanje suglasnosti/odobrenja na desetogodišnje planove razvoja prijenosne i distribucijske mreže te nadzor njihovog izvršenja	Optimalna izgradnja, modernizacija i sigurnost rada elektroenergetskog sustava	Q4/2016.
3.	Provjera usklađenosti desetogodišnjeg plana razvoja prijenosne mreže s neobvezujućim desetogodišnjim planom razvoja prijenosne mreže Europske unije	Poštivanje načela energetskog zakonodavstva EU	Q4/2016.
4.	Donošenje i javno objavljivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos i distribuciju električne energije te za zajamčenu opskrbu električnom energijom	Osiguranje sredstava za rad energetskih subjekata te poticanje razvidnosti i javnosti rada HERA-e	Q4/2016.
5.	Donošenje metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje na prijenosnu i distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage	Razvidni i jedinstveni uvjeti priključenja	Q2/2016.
6.	Donošenje odluke o visini naknade za priključenje na prijenosnu i distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage	Osiguranje iznosa naknade za priključenje po kriterijima metodologije za utvrđivanje naknade za priključenje	Q4/2016.
7.	Donošenje uvjeta kvalitete opskrbe električnom energijom	Osiguranje tehničke kvalitete i kvalitete usluga	Q2/2016.

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
8.	Donošenje metodologije za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja	Osiguranje razvidnih i jedinstvenih kriterija za obračun troškova energije uravnoteženja subjektima odgovornim za odstupanje	Q2/2016.
9.	Praćenje i nadzor uravnoteženja elektroenergetskog sustava i primjene nadomjesnih krivulja opterećenja	Osiguravanje kriterija za obračun troškova energije uravnoteženja	Q1-Q4/2016.
10.	Provodenje istraživanja funkciranja tržišta električne energije	Razvidnost funkciranja tržišta električne energije	Q2/2016.
11.	Praćenje i nadzor određivanja i dodjele prekograničnih kapaciteta elektroenergetskih vodova i upravljanja zagušenjima	Osiguranje provedbe propisanih kriterija za dodjelu prekograničnih kapaciteta elektroenergetskih vodova i upravljanja zagušenjima	Q4/2016.
12.	Certificiranje operatora prijenosnog sustava	Certifikat za operatora prijenosnog sustava	Q1/2016.
13.	Davanje suglasnosti operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnje planove nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj odnosno distribucijskoj mreži	Ispunjene obveze HERA-e propisanih energetskim zakonima	Q4/2016.
14.	Davanje suglasnosti operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava na godišnja izvješća o praćenju sigurnosti opskrbe	Ispunjene obveze HERA-e propisanih energetskim zakonima	Q2/2016.
15.	Izdavanje prethodnih rješenja i rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije	Osiguranje razvidnih i jedinstvenih uvjeta za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije	Q1-Q4/2016.
16.	Ažuriranje metodologije za utvrđivanje podrijetla električne energije	Osiguranje razvidnih i jedinstvenih kriterija za utvrđivanje podrijetla električne energije	Q1/2016.
17.	Davanje raznih suglasnosti i mišljenja sukladno energetskim zakonima	Ispunjene obveze HERA-e propisanih energetskim zakonima	Q1-Q4/2016.
18.	Odobravanje odredbi, uvjeta ili metodologija koje proizlaze iz pravila za mreže (engl. <i>Network Code</i>)	Primjena pravnog okvira EU	Q1-Q4/2016.
19.	Davanje suglasnosti na sve komercijalne i finansijske ugovore s vertikalno integriranim subjektom	Osiguravanje neovisnosti operatora prijenosnog sustava	Q1-Q4/2016.
20.	Rješavanje prigovora krajnjih kupaca električne energije na postupak promjene opskrbljivača i na rad opskrbljivača	Zaštita krajnjih kupaca	Q1-Q4/2016.

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
21.	Rješavanje žalbi na pristup mreži korisnika mreže	Osiguravanje transparentnog i nepristranog pristupa mreži korisnicima mreže	Q1-Q4/2016.
22.	Rješavanje prigovora energetskih subjekata u vezi primjene pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava i dodjele kapaciteta na prekograničnim prijenosnim vodovima i na rad operatora tržišta električne energije	Osiguravanje djelovanja tržišta električne energije	Q1-Q4/2016.
23.	Omogućavanje registracije tržišnih sudionika u ACER-ov registar tržišnih sudionika	Nadzor tržišta električne energije	Q1-Q4/2016.

2.2. Poslovi vezani uz tržište plina

Istraživanje funkciranja tržišta plina započeto je 2014. Provođenje ove aktivnosti bitno je za unaprjeđenje tržišnog natjecanja, poboljšanje funkciranja tržišta plina, izbor opskrbljivača u obvezi javne usluge opskrbe plinom kao i zajamčenog opskrbljivača te provođenje mjera koje će biti predviđene istraživanjem. S obzirom da se istraživanje provodi prvi puta u Republici Hrvatskoj, te da zahtjeva prikupljanje niza podataka o funkciranju tržišta plina koje je potrebno prikupiti kroz duže vremensko razdoblje u cilju uočavanja tržišnih kretanja, poslovi su nastavljeni tijekom cijele 2015. godine, a objava istraživanja se planira u prvom tromjesečju 2016.

HERA će u 2016. nastaviti s praćenjem primjene svih tarifnih metodologija i odluka o iznosu tarifnih stavki donesenih tijekom 2013. za prvo regulacijsko razdoblje 2014.-2016. Cilj ove kontinuirane aktivnosti, koja je provođena i tijekom 2014. i 2015., je praćenje realizacije planiranih prihoda i investicijskih planova te praćenje likvidnosti energetskih subjekata. Rezultat aktivnosti je eventualna odluka o pokretanju izvanredne revizije odluka o iznosu tarifnih stavki, eventualne izmjene i/ili dopune postojećih metodologija tijekom tekućeg regulacijskog razdoblja, te poboljšanje metodologija za naredno regulacijsko razdoblje. U tom smislu, u prvom dijelu 2016. HERA planira provesti reviziju primjenjenog regulatornog modela te potrebne izmjene metodologije za utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za transport plina, a s ciljem omogućavanja ostvarenja značajnih investicijskih projekata planiranih za 2. regulacijsko razdoblje, i to na dobrobit korisnika transportnog sustava i krajnjih kupaca plina, uz istovremeno osiguranje financijske stabilnosti i likvidnosti operatora transportnog sustava. Osim toga, HERA je tijekom 2015. započela provedbu analize prakse država članica Europske unije u dijelu određivanja iznosa tarifnih stavki za prihvat i otpremu ukapljenog prirodnog plina (u dalnjem tekstu: UPP), a s ciljem donošenja Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvat i otpremu UPP-a u prvom tromjesečju 2016. godine.

Kao ključnu aktivnost tijekom 2016. u dijelu ekonomске regulacije plinskog sektora, HERA će provesti postupke utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za 2. regulacijsko razdoblje 2017.-2021. za energetske djelatnosti distribucije plina, transporta plina i skladištenja plina.

Tržište plina, pored zakona, uređuju i podzakonski propisi. U tom smislu, HERA je do kraja 2015. donijela sve propisane podzakonske propise, te dala suglasnost operatoru tržišta plina na Pravila o organizaciji tržišta plina, operatoru transportnog sustava na Mrežna pravila transportnog sustava, te operatoru sustava skladišta plina na Pravila korištenja sustava skladišta plina. U 2015. HERA je, u suradnji s energetskim subjektima i predstavnicima zainteresirane javnosti, pratila primjenu svih navedenih podzakonskih propisa s ciljem njihovog daljnog unaprjeđivanja. Navedena aktivnost je rezultirala izmjenama i dopunama te donošenjem novih, unaprijeđenih, podzakonskih propisa tijekom 2015. HERA će u 2016. godini nastaviti s

provedbom ove aktivnosti. Tijekom 2015. proveden je niz aktivnosti s ciljem pripreme za uspostavu energetske djelatnosti upravljanja terminalom za UPP i davanja suglasnosti na Pravila korištenja terminala za UPP, a krajem 2015. je zaprimljen zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti upravljanja terminalom za UPP. Izdavanje dozvole planira se u prvom tromjesečju 2016., a davanje suglasnosti na Pravila korištenja terminala za UPP u razumno kratkom roku nakon zaprimanja prijedloga od operatora terminala za UPP.

Planom intervencije o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 78/14) propisano je formiranje Kriznog tima kojeg imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva gospodarstva, a kojeg, pored ostalih, čine i predsjednik Upravnog vijeća HERA-e i njegov zamjenik. HERA će, na poziv nadležnih tijela, u 2016. aktivno sudjelovati u radu Kriznog tima.

Kao članica Europske unije, Republika Hrvatska sudjeluje u izradi i donošenju uredbi Europske unije te je po njihovom donošenju iste dužna primjenjivati. HERA će u 2016. imati aktivnosti na primjeni Uredbe (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsku infrastrukturu te stavljanju izvan snage Odluke br. 1364/2006/EZ i izmjeni uredaba (EZ) br. 713/2009, (EZ) br. 714/2009 i EZ br. 715/2009 (Tekst značajan za EGP) (SL L 115, 25.4.2013.), Uredbe Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoveženju plina transportnih mreža (Tekst značajan za EGP) (SL L 91, 27.3.2013.), Uredbe Komisije (EU) br. 984/2013 od 14. listopada 2013. o uspostavi mrežnog kodeksa za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin i dopuni Uredbe (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća (Tekst značajan za EGP) (SL L 273, 15.10.2013.), Uredbe Komisije (EU) 2015/703 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka (Tekst značajan za EGP) (SL L 113, 1.5.2015.) te mrežnih pravila/kodeksa za harmoniziranu strukturu tarifa za transport plina koje Europska komisija planira usvojiti tijekom 2016.

U skladu sa zahtjevima Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije, te implementacijom istih u zakonski okvir Republike Hrvatske u području plina, HERA će nastaviti s procesom certifikacije operatora transportnog sustava započetim 2013.

Također, HERA će u okviru svojih nadležnosti, u 2016. nastaviti sudjelovati u radnim tijelima zaduženim za koordinaciju prenošenja Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (Tekst značajan za EGP) (SL L 307, 28.10.2014.) u zakonodavstvo Republike Hrvatske, što uključuje omogućavanje nadomještavanja fosilnih goriva u opskrbi prometa energijom prirodnim plinom, uključujući bioplín, u plinovitom (stlačeni prirodni plin – SPP) i ukapljenom obliku (ukapljeni prirodni plin – UPP).

U svezi uvjeta i načina obavljanja energetskih djelatnosti u sektoru plina, HERA će:

- dovršiti istraživanje funkcioniranja tržišta plina u Republici Hrvatskoj i odrediti mjere za promoviranje učinkovitog tržišnog natjecanja i osiguranje optimalnog funkcioniranja tržišta plina,
- donijeti izmjene i dopune metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina, a u slučaju potrebe i ostalih tarifnih metodologija,
- utvrditi iznose tarifnih stavki za 2. regulacijsko razdoblje 2017.-2021. za energetske subjekte u energetskim djelatnostima distribucije plina, transporta plina i skladištenja plina,
- dovršiti postupak određivanja naknade za organiziranje tržišta plina, na prijedlog operatora tržišta plina zaprimljen krajem 2015. godine,
- dovršiti certificiranje operatora transportnog sustava,
- dovršiti postupak odobravanja desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava 2016.-2025. te odobriti desetogodišnji plan razvoja transportnog sustava 2017.-2026.,
- analizirati praksu država članica Europske unije u dijelu pravila korištenja terminala za UPP,
- analizirati praksu država članica Europske unije u dijelu određivanja iznosa tarifnih stavki za prihvati i otpremu UPP-a, te donijeti metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvati i otpremu UPP-a,

- sudjelovati u radu Kriznog tima sukladno odredbama Plana intervencije o mjerama zaštite sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske,
- provoditi aktivnosti na primjeni važećih uredbi Europskog parlamenta i Vijeća te Komisije,
- sudjelovati u izradi mrežnih pravila/kodeksa za harmoniziranu strukturu tarifa za transport plina,
- davati mišljenja sukladno energetskim zakonima.

Pregled provođenja aktivnosti

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Objava istraživanja funkcioniranja tržišta plina u Republici Hrvatskoj i mjere za promoviranje učinkovitog tržišnog natjecanja i osiguranje optimalnog funkcioniranja tržišta plina	Unaprjeđenje tržišnog natjecanja i poboljšanje funkcioniranja tržišta plina	Q1/2016.
2.	Donošenje izmjena i dopuna metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za transport plina	Priprema podloga i donošenje metodologije	Q2/2016.
3.	Utvrđivanje iznosa tarifnih stavki za 2. regulacijsko razdoblje 2017.-2021. za energetske subjekte u energetskim djelatnostima distribucije plina, transporta plina i skladištenja plina	Osigurati sredstva za rad operatora plinskog sustava	Q3-Q4/2016.
4.	Određivanje naknade za organiziranje tržišta plina, na prijedlog operatora tržišta plina	Osigurati sredstva za rad operatora tržišta plina	Q1/2016.
5.	Certificiranje operatora transportnog sustava	Certifikat za operatora transportnog sustava	Q4/2016.
6.	Odobravanje desetogodišnjeg plana razvoja transportnog sustava 2016.-2025.	Provedba načela energetskog zakonodavstva RH i EU	Q3/2016.
7.	Davanje mišljenja sukladno energetskim zakonima	Ispunjene obveze HERA-e propisanih energetskim zakonima	Q1-Q4/2016.
8.	Izrada metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvat i otpremu UPP	Priprema podloga i donošenje metodologije	Q1/2016.
9.	Davanje suglasnosti na pravila korištenja terminala za UPP	Davanje suglasnosti operatoru za upravljanje terminala za UPP	Aktivnost se provodi po zahtjevu operatora terminala
10.	Sudjelovanje u radu Kriznog tima	Doprinos sigurnosti opskrbe plinom Republike Hrvatske	na poziv predsjednika Kriznog tima

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
11.	Primjena Uredbe (EU) br. 347/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2013. o smjernicama za transeuropsku energetsку infrastrukturu	Analiza i usvajanje odluka o prekograničnoj raspodjeli troškova, kao i odluka o dodatnim poticajnim elementima, a po zaprimanju investicijskih zahtjeva	Q1-Q4/2016.
12.	Primjena Uredbe Komisije (EU) br. 312/2014 od 26. ožujka 2014. o uspostavljanju mrežnih pravila o uravnoteženju plina transportnih mreža	Koordinirani rad na provedbi Uredbe s operatorom transportnog sustava i operatorom tržišta plina, izmjena i/ili dopuna Mrežnih pravila transportnog sustava, Pravila organizacije tržišta plina i Mrežnih pravila plinskog distribucijskog sustava	Q3/2016.
13.	Primjena Uredbe Komisije (EU) br. 984/2013 od 14. listopada 2013. o uspostavi mrežnog kodeksa za mehanizme raspodjele kapaciteta u transportnim sustavima za plin	Nadzor provedbe Uredbe	Q1-Q4/2016.
14.	Sudjelovanje u izradi mrežnih pravila/kodeksa za harmoniziranu strukturu tarifa za transport plina	Pravovremeno upoznavanje s odredbama buduće uredbe i utjecaj na njezin sadržaj kroz aktivnosti u radnim grupama i timovima	Q1-Q4/2016.
15.	Primjena Uredbe Komisije (EU) br. 703/2015 od 30. travnja 2015. o uspostavi mrežnih pravila interoperabilnosti i razmjene podataka	Priprema i nadzor provedbe uredbe kroz podzakonske propise i koordinirana priprema za provedbu s operatorom transportnog sustava i operatorima distribucijskog sustava	Q1-Q4/2016.
16.	Sudjelovanje u radu radnih tijela zaduženih za koordinaciju prenošenja Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva	Pravovremeno upoznavanje sa zahtjevima Direktive te stručni doprinos kroz aktivnosti u radnim grupama i timovima	na poziv državnih tijela zaduženih za prenošenje Direktive u zakonodavstvo Republike Hrvatske

2.3. Poslovi vezani uz tržište nafte, naftnih derivata i biogoriva

Zakon o tržištu nafte i naftnih derivata ("Narodne novine", broj 19/14), koji je stupio na snagu 20. veljače 2014., a kojim se u sektoru nafte i naftnih derivata uspostavljaju tržišni odnosi, usklađen je sa

zakonodavnim okvirom Europske unije i s preostalim zakonima iz paketa energetskih zakona Republike Hrvatske.

U sektor biogoriva pravni okvir je uređen Zakonom o biogorivima za prijevoz ("Narodne novine", broj 65/09, 145/10, 26/11, 144/12 i 14/14) i slijednim podzakonskim propisima, te usklađen sa zakonodavnim okvirom Europske unije u dijelu uporabe biogoriva za prijevoz.

S obzirom na navedeno HERA će:

- sudjelovati u radnim timovima za izmjene i dopune postojećih te donošenje novih zakona i podzakonskih propisa iz područja nafte, naftnih derivata i biogoriva,
- surađivati sa Stručnim povjerenstvom i postupati sukladno odredbama Plana intervencije u slučaju izvanrednog poremećaja opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata,
- u okviru svojih nadležnosti, nastaviti sudjelovati u radnim tijelima zaduženim za koordinaciju prenošenja Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (Tekst značajan za EGP) (SL L 307, 28.10.2014.) u nacionalno zakonodavstvo RH, što uključuje omogućavanje nadomještavanja fosilnih goriva u opskrbi prometa energijom biogorivima i ukapljenim naftnim plinom (UNP).

Pregled provođenja aktivnosti

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Sudjelovanje u radnim timovima za izmjene i dopune postojećih te donošenje novih zakona i podzakonskih propisa	Prijedlog implementacije zaključaka radnih timova u zakonodavni okvir RH	na poziv nadležnih tijela
2.	Sudjelovanje u radu Stručnog povjerenstva za praćenje redovite opskrbe tržišta nafte i naftnih derivata	Ispunjavanje odredbi propisanih Zakonom o tržištu nafte i naftnih derivata	na poziv nadležnih tijela

2.4. Poslovi vezani uz tržište toplinske energije

Zakon o tržištu toplinske energije ("Narodne novine", broj 80/13, 14/14 i 95/15) donio je nove nadležnosti HERA-i u sektoru toplinske energije, kao i značajne novine u uređenju, organizaciji i funkciranju sektora, glede pozicije energetskih subjekata, kupaca toplinske energije, krajnjih kupaca i nadležnih institucija.

HERA će se zalagati za daljnju uspostavu i razvoj tržišta toplinske energije, unapređenje efikasnosti sustava proizvodnje i distribucije toplinske energije, sigurnost opskrbe kupaca toplinske energije i krajnjih kupaca, rekonstrukciju, zamjenu i dogradnju toplinskih sustava uz smanjenje gubitaka u distribuciji toplinske energije te za uvođenje i korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije u proizvodnji toplinske energije. U 2016. HERA će u suradnji s energetskim subjektima i predstavnicima zainteresirane javnosti nastaviti s praćenjem primjene zakona i podzakonskih propisa u sektoru toplinske energije s ciljem njihovog daljnog unapređenja.

S obzirom na navedeno HERA će:

- donijeti metodologiju utvrđivanja naknade za priključenje na distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage,
- nadzirati energetske subjekte i analizirati podatke koje energetski subjekti dostavljaju HERA-i sukladno energetskim zakonima i podzakonskim propisima,
- voditi evidenciju kupaca toplinske energije,

- nadzirati automatizam promjene cijene u proizvodnji toplinske energije,
- donositi odluke i davati mišljenja sukladno energetskim zakonima i podzakonskim propisima.

Pregled provođenja aktivnosti

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Donošenje Metodologije utvrđivanja naknade za priključenje na distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage	Razvidni i jedinstveni uvjeti priključenja	Q1/2016.
2.	Nadzor energetskih subjekata	Obavljanje energetskih djelatnosti sukladno pozitivnim propisima te razvidna i učinkovita organizacija tržista toplinske energije	Q1-Q4/2016.
3.	Donositi odluke i davati mišljenja sukladno energetskim zakonima i podzakonskim propisima	Ispunjeno obaveze HERA-e sukladno odredbama zakona i podzakonskih propisa	Q1-Q4/2016.

2.5. Rad Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača

Sukladno Statutu HERA-e i Pravilniku o radu Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača HERA-e, u 2016. godini osnovat će se Savjet za regulatorne poslove i zaštitu potrošača (u dalnjem tekstu: Savjet).

U 2016. Upravno vijeće HERA-e donijet će odluku o izboru članova Savjeta na temelju javnog poziva za prikupljanje kandidatura za izbor članova Savjeta upućenog od strane HERA-e i objavljenog u sredstvima javnog informiranja. Po izvršenom izboru održat će se konstituirajuća sjednica Savjeta, te izabrati predsjednik Savjeta i zamjenik predsjednika Savjeta.

Uz konstituirajuću sjednicu Savjeta, u 2016. održat će se još najmanje dvije sjednice Savjeta, budući da je ovim Programom rada i razvoja HERA-e za 2016. predviđeno donošenje podzakonskih propisa kao rezultat daljnog usklađivanja s Trećim paketom energetskih propisa Europske unije.

Savjet će davati mišljenja na prijedloge propisa i metodologija koje donosi HERA, na zahtjev predsjednika Upravnog vijeća sudjelovati u davanju mišljenja HERA-i o nacrtima propisa i drugih javnih politika relevantnih za energetski sektor, pratiti provedbu propisa i metodologija koje donosi HERA te predlagati promjene Upravnom vijeću, te sukladno poslovima i ovlastima HERA-e davati mišljenja Upravnom vijeću o razmotrenim pitanjima od značaja za energetski sektor.

3. DONOŠENJE PODZAKONSKIH PROPISA NA TEMELJU ENERGETSKIH ZAKONA

Detaljna razrada aktivnosti HERA-e u 2016. daje se u sljedećoj tablici, u koju su unesene aktivnosti HERA-e prema Zakonu o energiji, Zakonu o tržištu električne energije, Zakonu o tržištu plina i Zakonu o tržištu toplinske energije. Pojedine kratice u tablici imaju sljedeće značenje:

- ZoE – Zakon o energiji,
- ZoTEE – Zakon o tržištu električne energije,
- ZoTP – Zakon o tržištu plina i
- ZoTTE – Zakon o tržištu toplinske energije.

R.b.	Propis	Uloga HERA-e	Pravna osnova	Trajanje aktivnosti			
				Q1/ 2016.	Q2/ 2016.	Q3/ 2016.	Q4/ 2016.
SEKTOR ZA ELEKTRIČNU ENERGIJU							
1.	Metodologija za određivanje cijena za obračun električne energije uravnoteženja	Donosi	ZoTEE				
2.	Uvjeti kvalitete opskrbe električnom energijom		ZoE				
3.	Metodologija za utvrđivanje naknade za priključenje na prijenosnu i distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage	Daje prethodnu suglasnost ili suglasnost	ZoTEE				
4.	Pravila za postupak priključenja novih elektrana na prijenosnu mrežu						
5.	Metodologija za određivanje cijena za pružanje pomoćnih usluga u prijenosnoj mreži						
6.	Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava						
7.	Pravila primjene nadomjesnih krivulja opterećenja						
8.	Mrežna pravila prijenosnog sustava						
9.	Pravila o priključenju na prijenosnu mrežu						
10.	Pravila o dodjeli i korištenju prekograničnih prijenosnih kapaciteta						
11.	Pravila i cjenik nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava						
12.	Godišnji plan nabave električne energije za pokriće gubitaka u prijenosnoj mreži						
13.	Mrežna pravila distribucijskog sustava						
14.	Pravila o priključenju na distribucijsku mrežu						

R.b.	Propis	Uloga HERA-e	Pravna osnova	Trajanje aktivnosti			
				Q1/ 2016.	Q2/ 2016.	Q3/ 2016.	Q4/ 2016.
15.	Godišnji plan nabave električne energije za pokriće gubitaka u distribucijskoj mreži	Daje prethodnu suglasnost ili suglasnost	ZoTEE				
16.	Pravila o korištenju registra jamstava podrijetla električne energije						

R.b.	Propis	Uloga HERA-e	Pravna osnova	Trajanje aktivnosti			
				Q1/ 2016.	Q2/ 2016.	Q3/ 2016.	Q4/ 2016.
SEKTOR ZA PLIN I NAFTU							
1.	Metodologija utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za prihvat i otpremu UPP-a	Donosi	ZoE				
2.	Pravila korištenja terminala za UPP	Daje suglasnost	ZoTP				

R.b.	Propis	Uloga HERA-e	Pravna osnova	Trajanje aktivnosti			
				Q1/ 2016.	Q2/ 2016.	Q3/ 2016.	Q4/ 2016.
SEKTOR ZA TOPLINSKU ENERGIJU							
1.	Metodologija utvrđivanja naknade za priključenje na distribucijsku mrežu i za povećanje priključne snage	Donosi	ZoTTE				

4. SURADNJA HERA-e S DRUGIM TIJELIMA I UDRUGAMA

Međunarodna suradnja

HERA ostvaruje aktivnu međunarodnu suradnju s energetskim regulatorima država u regiji i regulatorima zemalja članica Europske unije. Najveći dio suradnje odvija se kroz članstvo u udruženjima regulatornih tijela na europskoj razini i djelovanjem predstavnika HERA-e u stručnim radnim grupama tih udruženja.

Budući da je Republika Hrvatska postala članicom Europske unije, HERA je u srpnju 2013. primljena u članstvo Vijeća europskih energetskih regulatora (*Council of European Energy Regulators*) (u dalnjem tekstu: CEER), u kojem HERA aktivno sudjeluje.

Nadalje, od sredine 2013. HERA aktivno sudjeluje u radu ACER-a koji je osnovan 2010. sukladno odredbama Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije. ACER potpomaže i koordinira rad nacionalnih energetskih regulatora na razini Europske unije, sa svrhom uspostavljanja djelatnog unutrašnjeg tržišta energije. Opsežna regulatorna suradnja odvija se putem stručnih radnih grupa koje pokrivaju glavna područja rada ACER-a. Tijekom 2016. predstavnici HERA-e sudjelovat će u radu stručnih radnih grupa ACER-a.

U 2016. HERA će aktivno sudjelovati u radu CEER-a i ACER-a, a sukladno programima rada tih tijela. Predstavnici HERA-e sudjelovat će i u radu Firentinskog foruma (električna energija) i Madridskog foruma (plin), važnim skupovima na kojima se raspravlja o regulaciji energetskog sektora i tržištu energije u Europi.

U okviru međunarodne suradnje predstavnici HERA-e će u 2016. nastaviti s aktivnim sudjelovanjem u radu Regulatornog odbora Energetske zajednice zemalja jugoistočne Europe – ECRB (*Energy Community Regulatory Board*) te radnim grupama ECRB-a, tj. EWG (*Electricity Working Group*), CRMWG (*Customers and Retail Markets Working Group*) i GWG (*Gas Working Group*), kao i u radu Atenskog foruma (električna energija) i Foruma za plin.

Predstavnici HERA-e će nastaviti sudjelovati u radu Mediteranskog udruženja regulatora za električnu energiju i plin – MEDREG (*Mediterranean Working Group on Electricity and Natural Gas*) i Udruženja regionalnih energetskih regulatora ERRA (*Energy Regulators Regional Association*).

U 2016. HERA će nastaviti suradnju sa Svjetskom bankom koja provodi aktivnosti usmjerene na razvoj hrvatskog sektora toplinske energije.

Domaća suradnja

Sukladno Zakonu o regulaciji energetskih djelatnosti, Ministarstvo gospodarstva provodi nadzor nad zakonitošću rada HERA-e te općih i pojedinačnih akata.

HERA će u 2016. u okviru svojih redovitih aktivnosti aktivno surađivati s Ministarstvom gospodarstva te s ostalim ministarstvima u svezi problematike koja je iz djelokruga rada pojedinog ministarstva.

Zakonom o energiji i ostalim zakonima kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetskih djelatnosti propisano je da inspekcijski nadzor nad provedbom Zakona o energiji i ostalih zakona kojima se uređuje obavljanje pojedinih energetskih djelatnosti obavljaju nadležni inspektorji prema posebnim propisima. HERA će u 2016. surađivati s nadležnim inspektorima prema posebnim propisima, a posebno vezano uz podnošenje optužnih prijedloga i vođenje prekršajnih postupaka, stručnu suradnju, zajedničke tematske sastanke u cilju ujednačavanja prakse postupanja inspektorata i HERA-e.

HERA ima s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja sklopljen Sporazum o suradnji na području zaštite tržišnog natjecanja na tržištu energetskih djelatnosti, s ciljem djelotvornog i učinkovitog tržišnog natjecanja na tržištu energetskih djelatnosti. HERA će u 2016. nastaviti suradnju s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja.

HERA će u 2016. nastaviti s dobrom suradnjom s ostalim javnopravnim tijelima, kao i s raznim udrugama za zaštitu potrošača te kontaktima s potrošačima, bilo putem izravnih odgovora na upite potrošača, bilo putem razmatranja određenih pitanja koja se odnose na prava i zaštitu potrošača.

5. ZAŠTITA KRAJNJIH KUPACA ENERGIJE

HERA će u uspostavi i provođenju sustava regulacije energetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge, posredstvom Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača, primjenjivati mjere za zaštitu osnovnih prava kupaca energije.

Središnja tijela državne uprave dužna su zatražiti mišljenje HERA-e na nacrt prijedloga zakona i drugih propisa koji se odnose na obavljanje energetskih djelatnosti.

Sukladno Zakonu o regulaciji energetskih djelatnosti, u cilju ostvarivanja svoje funkcije zaštite kupaca energije, HERA će u 2016. godini:

- odlučivati o prigovorima koji su joj upućeni na postupanje operatora prijenosnog, odnosno transportnog ili distribucijskog sustava, skladišta plina, te terminala za UPP, a u vezi s neispunjerenjem obveza koje se odnose na obavljanje reguliranih energetskih djelatnosti sukladno energetskim zakonima,
- odlučivati o prigovorima na prijedloge metodologija.

Slijedom zakonskih odredbi HERA će aktivno sudjelovati u području zaštite kupaca energije:

- kroz provođenje nadzora nad energetskim subjektima, nadzora nad kvalitetom usluga energetskih subjekata, te putem prikupljanja i obrade podataka u vezi s djelatnostima energetskih subjekata u području zaštite kupaca energije, sukladno odredbama energetskih zakona, te kroz suradnju s ministarstvima i nadležnim inspekcijskim, sukladno posebnim zakonima,
- putem Savjeta za regulatorne poslove i zaštitu potrošača,
- rješavati pojedinačne žalbe i prigovore kupaca, na temelju javnih ovlasti sukladno Zakonu o regulaciji energetskih djelatnosti,
- u slučaju potrebe podnosići optužne prijedloge nadležnom sudu za pokretanje prekršajnog postupka.

Nadalje, HERA će sa svrhom jačanja uloge i zaštite kupaca energije, u 2016. surađivati s udružinama za zaštitu potrošača te će ih informirati o aktivnostima iz djelokruga rada HERA-e.

U 2016. godini HERA će nastaviti s provedbom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja metodologija i podzakonskih propisa koje HERA donosi na temelju javnih ovlasti.

Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću

Proces donošenja odluka u hrvatskom energetskom sektoru mora biti posve razvidan i uključivati suradnju više strana. Potpuni i otvoreni konzultacijski proces omogućuje sudionicima na tržištu energije da svoje primjedbe iznesu regulatornom tijelu, pružajući istovremeno sigurnost zbog razvidnosti regulatornog procesa. Osim toga, bitno je da regulatorno tijelo obrazloži ključne čimbenike u svojim odlukama, čime se nastoji da svi na koje se te odluke odnose uvide argumentaciju za odluke.

Sukladno Zakonu o regulaciji energetskih djelatnosti i Kodeksu savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, HERA će u 2016. provoditi savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupku donošenja propisa i metodologija iz djelokruga svoga rada. Savjetovanja pružaju priliku predstavnicima zainteresirane javnosti, energetskim subjektima, organizacijama civilnog društva, nevladinim i neprofitnim organizacijama, da svojim znanjem, iskustvom i stručnošću utječu na sadržaj predloženih propisa, a u ime skupina i interesa koje zastupaju.

Savjetovanja sa zainteresiranom javnošću provodit će se sa svrhom:

- prikupljanja informacija o interesima, stavovima i prijedlozima zainteresirane javnosti kako bi se podigla razina razumijevanja i prihvatanja novih propisa,
- uočavanja slabosti i mogućih negativnih učinaka predloženih propisa.

6. JAČANJE KAPACITETA HERA-e

6.1. Ljudski resursi

Ciljevi kadrovske politike HERA-e su:

- uspostava učinkovite strukture ljudskih resursa dostaune za kvalitetno izvršavanje svih propisanih regulatornih zadaća,
- razvoj kompetentnosti i odgovornosti,
- specijalističko obrazovanje u cilju osposobljavanja radnika za implementaciju najbolje regulatorne prakse.

Procjenom EU misije iz listopada 2008. utvrđeno je da će HERA imati adekvatnu razinu zaposlenosti kako bi mogla obavljati svoje zadaće s brojem od 89 radnika (što je cca 40% više od postojećeg broja radnika). Posebno treba naglasiti da je ta procjena dana prije usvajanja Trećeg paketa energetskih propisa Europske unije kojim su znatno povećane nadležnosti i poslovi nacionalnih regulatornih tijela u državama članicama pa tako i u Republici Hrvatskoj. S obzirom na veliki opseg novih poslova dodijeljenih HERA-i hrvatskim energetskim zakonodavstvom, nedostatak radnika rješavat će se kontinuirano tijekom višegodišnjeg razdoblja.

HERA zapošljava 62 radnika, od čega je 51 radnik sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem. Zbog velikog broja novih poslova propisanih energetskim zakonima donesenim u razdoblju 2012.-2015. HERA će u 2016. zaposliti nove radnike, uglavnom sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem, s prethodnim radnim iskustvom iz područja energetike i srodnih područja.

HERA će koristiti vanjske usluge izrade složenih razvojnih projekata, studija i analiza, a zbog potrebe dodatnih specijalističkih i znanstvenih obrada i znanja.

Radnici HERA-e će se nastaviti sustavno obrazovati i stručno usavršavati na inozemnim i domaćim stručnim seminarima, kongresima i konferencijama te u institucijama koje provode specijalistička obrazovanja za regulatorne poslove i tržišta energije.

6.2. Informacijsko-komunikacijska infrastruktura

S ciljem poboljšanja komunikacije i postizanja veće poslovne učinkovitosti u 2016. će se:

- izgraditi IT-infrastruktura (sistav za upravljanje dokumentima i poslovnim procesima – DMS) koja će omogućiti razvoj poslovnih aplikacija za potrebe HERA-e,
- pokrenuti izrada poslovnih aplikacija za potporu poslovnim procesima, a prvenstveno za praćenje predmeta u radu,
- na temelju nove IT-infrastrukture omogućiti radnicima i vanjskim korisnicima pristup propisima, dokumentima i drugim digitalnim materijalima (u skladu sa sigurnosnom politikom i pravima pristupa podacima),
- izvršiti nadopuna osobnih računala.

Kao temelj za navedene aktivnosti izraditi će se Strategija razvoja informacijsko-komunikacijske infrastrukture za razdoblje 2016.-2018. koja će odrediti ciljanu IT-infrastrukturu i nužne poslovne aplikacije u navedenom razdoblju te potrebne korake i resurse za postizanje zadatah ciljeva.

Putem internetskih stranica HERA-e treba približiti regulatorno djelovanje sveukupnoj javnosti, čime se može utjecati na prepoznatljivost HERA-e kao učinkovitog nacionalnog regulatora energetskih djelatnosti. HERA će u 2016. redizajnirati svoje internetske stranice (modernizacija izgleda, uklanjanje praznih linkova, dopuna sadržaja stranica na engleskom jeziku) sa svrhom povećanja razvidnosti. Težit će se olakšavanju navigacije korisnicima, što većoj upotrebljivosti podataka i njihovom bržem pronalaženju, što bi trebalo potaknuti korisnike da ponovo posjete internetske stranice HERA-e.

Pregled provođenja aktivnosti

R.br.	Aktivnost	Očekivani rezultat	Okončati do
1.	Izrada Strategije razvoja informacijsko-komunikacijske infrastrukture	Arhitektura informacijsko-komunikacijske infrastrukture	Q2/2016.
2.	Nadopuna osobnih računala	Zadovoljavajuća razina opremljenosti osobnim računalima i softverom	Q1-Q4/2016.
3.	Prijelaz na novu serversku infrastrukturu, dodatna edukacija administratora	Operativni rad na novoj serverskoj infrastrukturi	Q1/2016.
4.	Uvođenje sustava za upravljanje dokumentima i poslovnim procesima - DMS	Operativni DMS i operativne poslovne aplikacije prema projektu	Q4/2016.
5.	Uvođenje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću u području REMIT-a	Informacijska sigurnost HERA-e u pogledu nadzora tržišta, provođenja sudskih postupaka i izvješćivanja u okviru REMIT-a	Q4/2016.

6.3. Prostor, imovina, financije

Prostor

Na temelju preporuka i prijedloga mjera za povećanje energetske učinkovitosti za poslovni prostor HERA-e na lokaciji Ulica grada Vukovara 14 u Zagrebu (kojima se očekuje ukupna ušteda od 58% potrebne toplinske energije za grijanje, uz jednostavni period povrata investicije od 17 godina), sadržanih u Detaljnem energetskom pregledu HERA-ine zgrade, u 2016. provedit će se racionalizacija potrošnje vode (odvajanje po potrošačima) i rekonstrukcija vanjskih ulaznih vrata u zgradu. Osim toga, u 2016. planira se zamjena preostalih starih klima uređaja novima zbog dotrajalosti i neisplativosti popravka odnosno korištenja ekološki neprihvatljive tvari R22.

Dodatno, sanirati će se fasada poslovne zgrade te će se rekonstruirati i osvremeniti dotrajala kuhinja i prostor namijenjen prehrani radnika na 3. katu zgrade. Osim toga, po prvi puta nakon kupnje zgrade (2008. godine) oličit će se hodnici i uredi u zgradi.

Imovina

Zbog planiranog zapošljavanja novih radnika nabavit će se nužan uredski namještaj, a dio dotrajalog uredskog namještaja bit će zamijenjen novim.

U 2016. HERA će provoditi mjere i aktivnosti vezane za održavanje postojećih sustava i imovine prema važećim propisima (Zakon o zaštiti na radu i Zakon o zaštiti od požara) te mjere i aktivnosti vezane za tekuće održavanje i sitne popravke (automobili, zgrada).

Financije

Na proračun HERA-e, finansijsko poslovanje i finansijsko izvješćivanje HERA-e, primjenjuju se propisi koji uređuju finansijsko izvješćivanje i računovodstvo neprofitnih organizacija.

Način financiranja HERA-e uređen je Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti. Odluku o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetskih djelatnosti donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Upravnog vijeća HERA-e, koje je prethodno pribavilo mišljenje Ministarstva gospodarstva. Visina naknada za obavljanje poslova regulacije energetskih djelatnosti koje obavlja HERA propisane su Odlukom o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetskih djelatnosti ("Narodne novine", broj 155/08, 50/09, 103/09 i 21/12) koju je donijela Vlada Republike Hrvatske. Prema toj Odluci naknade se određuju:

1. u iznosu 0,05% od ukupnog godišnjeg prihoda od prodaje roba i/ili usluga koji su u prethodnoj godini ostvarili energetski subjekti s osnove obavljanja energetske djelatnosti temeljem dozvole za obavljanje energetske djelatnosti koju izdaje HERA,
2. prema pregledu naknada za rad HERA-e koji je sastavni dio te Odluke (naknade za podnošenje zahtjeva za izdavanje, produženje ili prijenos dozvole za obavljanje energetske djelatnosti, naknade za podnošenje zahtjeva za izdavanje prethodnog rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača, naknade za podnošenje zahtjeva za izdavanje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača te naknade za rješavanje povodom žalbi, prigovora i zahtjeva).

